

PRIKAZ GEOLOŠKE KARTE SARAJEVSKO – ZENIČKOG BASENA U GIS SOFTVERU

¹Alojz Filipović, ¹Fikret Mujkić, ¹Ćazim Šarić
¹Federalni zavod za geologiju

Projekat „Geološka karta Sarajevsko-zeničkog basena R 1 : 10 000“ predstavlja jednu od faza sistematskih regionalnih ispitivanja geološke građe terena Federacije Bosne i Hercegovine. Glavni cilj projekta je cjelovita ocjena geoloških potencijala prostora Sarajevsko – zeničkog basena putem izrade geoloških karata različite razmjere i sadržaja prema Upustvu.

Ova ocjena treba da prikaže teritoriju Sarajevsko – zeničkog basena sa gledišta vrijednosti, prespektivnosti i načina korištenja u svim aspektima koji zavise od geoloških faktora a od značaja su za regionalno planiranje, prespektive u pogledu istraživanja mineralnih sirovina i voda, inženjerskogeološke i hidrogeološke faktore značajne za urbanizaciju, povoljnost korištenja zemljišta za određene svrhe sa geološkog gledišta i slično.

Današnji stepen spoznaja polazi od karata vlastitog teritorija ali i konceptijskih kao i metodoloških pristupa primjenjenih u izradi karata u evropskim a pogotovo u zemljama iz našeg okruženja.

Izrada geološke karte i specijalističkih karata unutar programa ima za cilj proučavanje, definiranje i kartografski prikaz stijenskih kompleksa (formacijska analiza) koji su stvarani u određenim okolišnim uslovima u vremenu i prostoru, analizu strukturno – tektonskog i strukturno – geomorfološkog sklopa, prikaz cjelovitog mineralno – sirovinskog i geotermalnog potencijala, proučavanje podzemnih voda, proučavanje i prikaz inženjersko – geoloških karakteristika.

Geološka karta Sarajevsko – zeničkog basena će imati i već ima, široku primjenu u srodnim prirodnim naukama, obrazovanju, poljoprivredi, šumarstvu, privredi i dr.

Geološka karta predstavlja osnovu za ocjenu sirovinske i energetske potencijalnosti određene regije ili šireg državnog teritorija.

Takođe, geološka karta je temelj za sva ostala detaljna i specijalistička geološka istraživanja, npr.: inženjersko – geološka, hidrogeološka, lociranje pojava i ležišta mineralnih sirovina i dr.

Ona može koristiti kao podloga i za izradu prostornih planova, zaštite okoliša kao i drugih specijalističkih karata, seizmotektonske rejonizacije, geofizičkih interpretacija, gradnje infrastrukturnih i hidroenergetskih objekata.

Svi rezultati su informatički obrađeni i spremljeni u geološki model digitalne baze podataka a karte će biti izrađene u digitalnom obliku u GIS formatima.

Baza podataka sadrži layere (slojeve) sa odgovarajućim atributnim tablicama kao i georeferencirane geološke i topografske karte.

Layeri grafički prikazuju:

- granicu bazena
- granice kartiranih jedinica
- litostratigrafiju
- pozicije uzotaka
- strukturne oblike
- stajne tačke
- pravce keretanja (ture)
- terenske dnevnik

digitalni terenski dnevnik

Baza geoloških podataka je bazirana na prikupljanju i obradi podataka, kako ranijih tako i sadašnjih istraživanja koja se provode terenskim geološkim kartiranjem na području Sarajevsko – zeničkog basena.

Podaci prikupljeni tokom istraživanja unose se u bazu podataka, a zatim se obrađuju u GIS-u. Obrada podataka prvenstveno podrazumijeva standardizaciju svih segmenata predviđenih baza podataka, unos podataka u baze, obradu i informatičku pripremu te izradu digitalne litostratigrafske karte. Veoma važno je naglasiti da digitalizacija i GIS obrada karte omogućuje njeno neprekidno nadopunjavanje podacima novih istraživanja.

Sva navedena istraživanja vode ka boljem razumijevanju temeljne geološke građe u svrhu optimalnog održivog upravljanja mineralnim sirovinama, boljeg planiranja izvođenja privrednih objekata i aktivne zaštite životne sredine. Tu djelatnost Zavod za geologiju ostvaruje kroz naučne projekte, primjenjena istraživanja i razne međunarodne projekte.